

Tract. XII. Exam. IV.

etiam alterum Praesulis Coccini pag. 708. compleatur. Ritus itaque Benedictonis cum Sanctissimo Sacramento nonnisi in postrem exemplaribus reperitur, cum legatur ipse ad pag. 709. & ceteroquin vetera inter exemplaria nullum paginam.

Quare dum adhuc sub praece extit, suppressum?

S. 23. Ad absolutissimam notitiam eorum omnium, que Rituale respiciunt Cardinalis Sanctorum, nihil superest aliud, quam inquirere causam, cur fuerit, Paulo V. Pontifice, sanguine Prælo suppressum. Haec autem investigationi videntur posse cumulae satisfacere ea ipsa, qua charactere Venerabilis Cardinalis Bellarmini adnotata reperiuntur in exemplo Ritualem Cardinalis Sanctorum, quo Bellarmius utebatur, quodque, ut sapientia monimus,

extat in Bibliotheca Collegii Romani. *Hic Liber confessus est à Cardinali Sancte Severine longo tempore, & magno labore, & si quidem sub nomine predicti Cardinalis fuisse impressus, dempio illo verbo Romani (quod verbum est) non exaret in libri fronte, tunc non impressa; aderat illa tamen in prima Operis pagina: Ritualem Romanum Liber primus patuerit liberè comunicari cum omnibus; sed non placuit illi, ad quos pertinebat, ut cum nomine Romanu publicaretur; & non placuit bretell Cardinali, ut sine nomine Romani exiret. Ea causa est, cur hic Liber lucem non aspiciat, & imperficiatur, ac mutulus extit in privata Bibliotheca.*

S. 24. Est itaque Opus Cardinalis Sanctorum omni commendatione dignum, optimo-

*Commendatione dignum, h-
cet autoritate le-
gis constitutum.*

Rituale Romanum, & Episcopos per ipsum directo, ut in posterum tamquam Ecclesie Romane Fili, ejusdem Ecclesie omni copos, & Episcopos

*Rituale Rom. à
Paulo V. editum,
quid de propria
questione consti-
tuatur.*

*Collatio operum
Cardin. Sanctorum,
& P. Castellani
cum Synod. S. Ca-
roli.*

quo huicmodi casu fuit à S. Carolo prefatis in Synodus constitutum. Non indigent preceps rectitudo ad repellendam tempestatem, fiatque sonitus æris campani, signi Crucis, atque aspersione aquæ benedictæ; nullum tamen omnino fit verbum de Benedictione, adhuc Sacramento impertinenda.

S. 25. Denique in una libra lance statuar Opus Cardinalis Sanctorum, quod, quantumcum tandem sunt reliqua exceptions omnes, numquam dici poterit Pontificia auctoritate rotaborum; illique in novam oneris accessionem superaddatur alterum Opus Patrie Castellani, numquam & ipsum approbatione illam Pontificis consequuntur; in altera vero lance ponantur Synodi Sancti Caroli Bertoni, quamvis illa, si vim legis consideres, in Diocesi, totaque Provincia Mediolanensi solummodo obtingat; hacque omnia si quispiam ponderet, conspicet illico propendere illam Synodorum lacentem, quinque, aliquæ, scilicet esse offrente, deliberandum erit, obstricatum se nosceret, vi quidem directiva, amplecti quidem quid ut sit fieri vellet accessio, in promptu illa quidem esset, & faciliter comparanda ex aliis Synodis, & Ritualibus aliarum Diocesis, in quibus ex norma in S. Caroli Synodo tradita, statutum cernitur, ut cum incendi periculum subest, apertur Tabernaculum, Sacramentum relinquatur obiectum, religiosa fiat precatio rectitudo, nec extrahatur Sacramentum, ac prouide ne cum eodem ad incendia, tempestatesque beducatur.

*Alia Synodus Ita-
lica, & Authorum
que Sententia, qui-
bus proposita as-
sertio rotaboratur.*

Supra allata sunt Synodorum, Auctorumque transalpinorum auctoritates, nunc alias superaddemus ex Italis nostris desumptas. Injuriam sibi faceret is, cui incomperta esse tum eximia virtus Praesulis Gratiani olim Americi Episcopi, tum ejusdem celebri Synodus habita anno 1595, in cuius capite 109. ita legitur: *Ad arcendas pluvias, aut tempestas, proculaque, que forte impendere videsuntur, nemo Sacerdos Psycidum ipsam cum Sacramento offerat, sed tantum Tabernaculum, probatio ostio, adaperiat, & in conspectu Sacramenti genibus ad terram datur, Eitanus, aliasque precatio eius rei causa institutus, pie sanæque cum populo, qui aderit, aut cum Clericis, aut etiam solus, peragat, Divinamque benigneitatem, ut mala, que peccata nostra merentur, misericordia sua avertat, religiose precetur. Perspecta quoque est præstantia in rebus ad Ritum spectantibus. Patris Bartholomei Gavanti, qui composuit Encyklion, seu Manuale Episcoporum ad sacras functiones ritè dirigendas; in hoc autem verbo Eucharistia n. 14. hac scripta reliquit: Non adhibetur contra grandinem, puta in valvis Ecclesia, benedicendo aere. Nec missus faciem Clericatum, ut cum catena restringatur; non exiguum tamen laudem consecutus; in eis quippe decisione 60. de Eucharistia n. 11. hæc leguntur: At ad benedicendum aere contra grandinem, prohibitum est Sacram Eucharistiam expone in valvis Ecclesia.*

S. 27. His Litteris finem imponimus, tum quia alii obruiuntur curis, tum & quia assitivis caloribus afficiuntur. Prudens non probatur Fraternitas tua agendi ratio, dum nihil graviter egisti in pium illum Sacerdotem, qui extra Januam Ecclesie S. Nicolai in carcere Bereditacione super populo, & ad incendium est impetratus: valde enim huc casu congrue re nobis videntur verba de Bernardi Serm. 40. super Cantica, ubi haec scripta reliquit: *Eitanus si per rram actum quid apprehendens, nec si judices proximum; magis autem excusa. Excusa intentionem, si opus non potes: puta ignorantiam, puta subceptionem, puta casum. Verum cum haud justum sequimur eis, ut, quæ sunt minus recte gestæ, convenientia invalescant, iteratique auctibz quādam velut legitima, speciabilissime consuetudinis speciem obtingant, non solum tibi cura erit, hanc nostram Epistolam in Cancelleria tua custodiri, verum etiam Edictum, interposita auctoritate nostra propones, in certam normam eorum, quæ, excitato incendo aliquo, præstans sunt, ut Deo supplicetur juxta ritum S. Romana Ecclesiæ: Edicturnque ipsum, veluti adamassim, exiges ad ea, quæ à Sancto Carolo noscuntur constituta, quaque fuerint à nobis in his Nostris Litteris fusis exposita. Teque, Vener. Frater Noster, ex animo amplectentes, Apostolicam Benedictionem tibi permanenter impetrimus.*

Dat. 27. Julii Datum apud S. Mariam Majorem die 27. Julii 1755. Pontificatus Nostri Anno Decimo quinto.

De Eucharistia.

XAMEN V.

De Eucharistia ut Sacrificium est.

S. Thom. q. 83. per 6. art.

QUÆRERO I. Missa, seu Eucharistia, prout in Mis-
sa celebratur, estne verum, & propriæ dictum
Sacrificium? Idem quero de morte Christi? Et
quoniam haec Sacrificia differant? Quis sit offerens?

LXXXI. Resp. 3. Sacrificium Crucis, Conz., &
Missæ ex parte rei oblata non differunt numero; ex
parte vero modi offerendi primum ab aliis differt quia
specie, seu specie modali. S. Thom. art. 1. ad 1.

Ratio: Quia res oblata est eadem numero, scilicet Christus: sed modus offerendi in ara Crucis erat cruentus, & in propria specie; in aliis incruentus, & in specie aliena.

Resp. 4. Licet tres illæ sacrificationes, nimis in Cruce, in Conz., & de facto in Missa materialiter numero differant, seu in esse entis, & actionis multiplicantur; formaliter tamen in ratione sacrificiationis, seu sacrificii non differunt numero, sed sunt idem.

Ratio 1. p. Quia fiunt diverso tempore, & in diversis aliis circumstantiis.

Ratio 2. p. Quia Sacrificium Missæ est continuatio Sacrificii Crucis, & Conz.; continuatio autem inducit aliquam identitatem, etiam simpliciter tamen non quidem omnibus modis, sed in suo genere & absolute. Quod declaratur exemplo Comodiz, qui edem in diversis locis, & temporibus exhibetur, quæ revera est, & dicitur esse eadem Comodiz, licet actiones materialiter numero multiplicentur. *Vide in hoc Exam. num. 81.* in fine Resp. ad Oppono post Resp. 5.

Ex quo sequitur, quod etiam omnia Missæ Sacrifia praeterita, presencia, & futura non solet ex parte rei oblata, sed etiam ex parte actionis formaliter sint idem Sacrificium: quia omnia sunt representatio, & continuatio ejusdem Sacrificii Christi, & Passions, que est eadem; sicut dictum est de eadem Comodiz sepius exhibita: appellant vero diversa numero Sacrificia propter distinctionem materialem. Neobstat, quod dicatur numero formaliter plura Sacra menta Eucharistie, quia illa ordinantur ad sanctificandos homines per effectus gratiae, quos causant, qui sunt diversi.

LXXII. Resp. 5. Christus ut homo est principialis offerens in Missa, Sacerdos vero celebrans est offerens minùs principalis & instrumentalis.

1. Pars patet ex illo Psalm. Tu es Sacerdos in eternum.

2. Pars patet: Quia Sacerdos agit in virtute Christi.

Resp. 6. Licet Christus propriæ non habeat successores in Sacerdotio, habet tamen Vicarios & Ministros, & hi sunt Sacerdotes.

Decalaratur: Differentia est in hoc, quia successor est equalis potestatis cum Praedecessore, quod dimidierat in Legi Veteri, Aaroni enim Eleazar, & huic Phinees successit in æquali potestate, quod non est in Vicario; sed nullus Sacerdos est Christo æqualis in potestate, nec Christus est mortalis. Ergo non indiget successore, sed solidum habet Ministros, & Vicarios.

Oppono: Sacrificium Crucis est infiniti valoris. Ergo non indigemus alio Sacrificio.

Ad hoc dist. cons. ex Nota 2. ante Resp. 1. & patet magis infra ex dicens ad quæc. 3. num. 75.

QUÆRERO II. In qua actione consistat essentia Sacrificii Missæ?

LXXXIII. Resp. 1. Oblatio illa, que ante Consécrationem fit illi verbis: *Suscipe S. Trinitas hoc oblationem, &c. seu Offertoriū, non est de essentia, nec de integritate hujus Sacrificii. 2. Sic ut oblatio, quæ fit post Consécrationem illis verbis, Unde & me mores Domine, &c. offerimus præclarare majestati tue. 3. Nec fratio hostie in tres partes, quarum una mittitur in Calicem. 4. Nec sumptio Eucharistie, nec consumptio Specierum in stomacho.*

Ratio 1. & 2. Partis: Tunc quia tunc res offerenda, scilicet Corpus & Sanguinis Christi, nondum est.

Tum

Tum etiam (quod probat simul 2. partem) quia tunc nulla sit immutatio victimæ, sed solum simplex quantum deprecatio, ut Sacrificium Deo sit acceptum. Ergo.

Nota: Et si Sacrificium essentialiter sit oblatio, non tamen est qualiscumque, seu simplex oblatio, nec requiritur in actu signata talis, ut v. g. necessario debat dici, offero, vel offerimus, sed debet esse oblatio immutatio rei, saltem quod modum, & sufficit, ut fiat in actu exercito, seu ut fiat non expresso verbo, sed potius re, & factio, ipsum hostiam Deo sinstendo presentem: sicut Christus potius opere, quam verbo se obtulit in Cruce.

Ratio 3. p. Quia illa fractio solum est ex institutione Ecclesie tamquam dispositio ad sumptionem, & sine ea subsistere Sacrificium utique potest.

Ratio 4. p. Adit, in qua Sacrificium hoc essentialiter consistit, fit in Persona Christi ut principaliiter offerentes, & sine grandi peccato non potest fieri extra altare, & proxime, & ratione sui debet significare Passionem, & Mortem Christi. Subsum: Sed sumptio non fit in persona Christi, sed sumentis, & consumptio Speciem in stomacho fit postea extra altare, dum species vi caloris naturalis alterata corruptrum. Item sumptio proxime per se, & ratione sui solum significat seputuram Christi. Mortem vero significat ratione alterius, scilicet Consecrationis; hoc ipso enim quod Christus manducatur, supponitur vi verborum Consecrationis mystice maestus. Ergo.

Ex hac ratione solvuntur auctoritates sacra Scriptura & SS. Patrum, quibus dicunt: Quotiescumque manducabitis Panem hunc, & Calicem bebis, mortem Domini annuntiabitis.

Resp. 2. Tota Sacrifici Missæ essentia consistit in Consecratione. 2. Quæ essentialiter debet esse utriusque Species. 3. Cum habitudine transcendentali ad sumptionem velut ad finem, & terminum extrinsecum, spectantem ad Sacrifici integratatem. Ita S. Thom. sic quest. 82. art. 4. ad 1. Et art. 10. in Op.

Ratio 1. p. Actio in qua consistit essentia hujus Sacrificii, debet fieri in persona Christi ut principaliiter offerentes, & representare Sacrificium Crucis; Sed sola Consecratio specialiter fit in persona Christi, quia Sacerdos in ea loquitur ac si esset ipse Christus. Item illa est maxime representativa sacrificii Crucis, ob rationem pro 4. p. in probatione Resp. 1. adduciam. Ergo.

Ratio 2. p. patet in Exam. 2. num. 15. ad quest. 3. vñ 2. & 4. parte.

Ex quo sequitur, quod inter utramque Speciem sit major dependencia, loquendo de Sacrificio, quam loquendo de Sacramento, una enim Species (ut supra dictum est) potest dici, & est Sacramentum, saltem partiale, non tamen est partiale Sacrificium. Hinc etiama species non sit de essentia alterius, ambae tamen sunt de essentia Sacrificii.

Ratio 3. p. Corpus, & Sanguis ponuntur in hoc Sacrificio per modum cibi & potus: Sed Sumptio est finis & terminus extrinsecus alimenti, integrans & compleans convivium. Ergo. Pro quo vide supra de essentia Sacramenti Eucharistie.

Ex his sequitur, quod in die Parasceves defecitu Consecrationis non conficiatur verae Sacrificium, sed solum consummatio Sacrificii precedentis diei, nec populus eo die tenetur audire Missam, si quod festum de precepto in eum diem caderet, non translatum ab Ecclesia: nec tenetur sub peccato interesse Ceremoniae, quæ tunc fit. Quando ergo SS. PP. dicunt, quotidie in Ecclesia celebranti, intelligitur salva exceptione illius diei. Ratio omissionis Missæ eadem est, ne Passio mystica & expressa, seu realis eadem de representetur.

XXIV. Opponit 1. contra Resp. 2. Actio sacrificativa debet Hostiam presupponere: sed Consecratio Hostiam, nimirum Corpus Christi, non presuppon-

nit in Eucharistia, sed producit. Ergo.

2. Si casus, quod Sacerdos aliquis ex malitia intendat consecrare, & non sacrificare.

3. Si, quantum est ex vi verborum, Christus in Missa immolatur, & mactatur, sequitur, quod ex vi verborum in Eucharistia ponatur Corpus Christi mortuum determinate: sed hoc est falsum. Ergo Min. prob. Ex vi verborum ponitur Corpus Christi ut abstractus à vita & à morte, potest enim in Eucharistia esse vivum, uti est de facto, & potest esse verbo, sed potius re, & factio, ipsum hostiam Deo sinstendo presentem: sicut Christus potius opere, quam verbo se obtulit in Cruce.

Ratio 1. dist. maj. Prioritate temporis semper negatur: nature, subdit. Sub ea formalitate, sub qua actio sacrificari est, conc. sub alia, sub qua non est, negatur. Hinc in Consecratione (ut tradidit Goraz & Labat) tres distinguenda sunt formalitates, quarum una alteram presupponit prioritate rationis. Est autem hic inter easordo: Primo, in quantum panem, & vinum convertit in Corpus & Sanguinem Christi, sic est preparativa & produtiva victimæ. 2. Quantitas eadem Victimæ in honorem & cultum Dei ipsi. Deo in actu exercito præsentatur, eadem Consecratio est oblatio. 3. Quatenus ex modo producenti victimam, seu quantum est de se, & ex vi verborum habet ponere Sanguinem Christi à Corpore separatum, seu modo quadam mortuo, nimirum Corpus per modum cibi, Sanguinem per modum potus: sic consecratio est immutativa, & mactativa victimæ. Et sub hac ultima formalitate habet ultimam differentiam Sacrifici propriæ dicti: Oblatio enim, etiæ de essentia sit, est tamen potius prædicatum genericum, ratione distinctum à specifico.

Ad 2. optimè distinguunt Sylvius: Talis vel habet intentionem faciendo quod facit Ecclesia, aut quod Christus instituit, vel non habet? Si habet, tunc simili conserrat, & sacrificat, intentio enim communis & generalis prævalet particulari, ut patet supra Tract. 11. Exam. 4. num. 32. Si non habet, nec conserrat, nec sacrificat deficit intentionis.

Ad 3. dist. maj. Sequitur, &c. quod in Eucharistia ut est Sacrificium, qualiter de ea hic agimus conc. vñ 1. ut est Sacramentum, de quo ut tali convincit probatio Minoris. neg. maj.

QUERO III. Sacrificium Missæ estne infiniti valoris?

LXXV. Resp. Probabilis est, quod Sacrificium Missæ quoad se, seu in actu primō, sive quoad sufficiens, & efficaciam intrinsecam, sit infiniti valoris intrinsecæ & extrinsecæ; non solum ex parte rei oblatæ, sed etiam ex parte oblationis, licet de facto & in exercito causa solum effectum finitum, ob limitationem ab extrinsecō adveniente. Pater ex S. Thom. supra q. 79. art. 1.

Ratio 1. p. Valor Sacrificii non solum desumitur ex oblatione (qua aliud oblatio, qua B. V. in templo obtulit sūmum Filium, esset infiniti valoris) sed etiam à dignitate offerentis principalis: Sed in hoc Sacrificio non solum res oblatæ, nimirum Corpus Christi, & Sanguis hypostaticæ Verbo unitus, sed etiam ipse offerens principali, scilicet Christus, est infiniti valoris & dignitatis. Ergo.

Declaratur ex differentia Eucharistie ut Sacramenti, & ut Sacrificii. Nam ut Sacramentum fit per consecrationem, ut est actio physica aliquæns productiva, sic est à Christo ut à causa, & quidem solum instrumentalis physica, actiones autem Christi humanae physicæ sumptus non sunt infiniti valoris: ast Eucharistia in ratione Sacrificii & Oblationis principiæ specialiter ad genus moris, estque à Christo ut à causa principaliter morali, offerente se Deo Patri, & per modum inferioris submittente se illi ut Superiori. Ergo propter reflexionem super suppositum Christi trahit ab eo valorem in genere moris infinitum, ad merendum & satisfaciendum, non vñ ac trahentib; actiones Christi Theandrice, per quas pro nobis satisfecit in via, cum virtute causandi effectum

syn-

synecategoremance perfectiore in infinitum.

Ratio 2. p. Causa universalis in exercito non agit ultra mensuram dispositionis subiecti: Sed Sacrificium Crucis, & Missa in ordine supernaturale est causa universalis ad merendum, & satisfaciendum. Ergo in exercito producit effectum limitatum juxta limitatam dispositionem subiecti, cui applicatur.

Declaratur ulterius, effectum Sacrificii Missa non possit limitari ex finita dignitate Sacerdotis particularis. Cum enim causa principialis operetur per propriam formam, per eam effectum sibi assimilat. Ergo tanum per illam debet limitari; unde in naturalibus mediante instrumento, v. gr. semine, homo ut causa principialis producit effectum à se intentum ejusdem secum speciei, licet in individuo possit limitari ab instrumento: in moralibus vero neque in individuo limitatur effectus ratione instrumenti, quia sequitur valorem, & dignitatem agentis principialis; quanto enim dignior est Persona sacrificans, tanto dignior est ipsa sacrificatio, licet instrumentum, qui facit eam, sit inferioris conditionis, sive in esse physico, ut si fiat mediante lingua, sive in esse moris, ut si fiat mediante alio nomine, ut explicit Nugno.

Dixi, non limitari ex finita dignitate Sacerdotis; quod enim possit limitari effectus Sacrificii ab intentione Sacerdotis Missam aliqui applicant, patet infra num. 78. Resp. 2.

LXXVI. Opponit 1. Ergo sequitur 1. Sacrificium à simplici Sacerdote oblatum, esse ejusdem perfectio- nis cum Sacrificio Crucis, immediate oblatu à solo Christo, quia utrumque est infinitum, unum vero infinitum non est magis altero.

2. Unico Missa Sacrificio posse evanesci totum Purgatorium.

3. Frustra offerri plura Sacrificia pro una persona, quia unum est infiniti valoris.

4. Eadem Missam pro' qua datum est stipendium, posse applicari pro aliis innumeris, immo infinitis hominibus, si darentur.

Ad 1. dist. Ejusdem perfectionis essentials, de- sumptu à principali offerente, & ex opere operato, conc. accidentalis, & ex opere operantis, negatur.

Nota: non esse dubium, quia etiam valor Missæ proveniens ab Ecclesia, & ex merito Sacerdotis, ac ministrantium, sit simpliciter finitus, cum fundetur ex eorum dignitate finita.

Ad 2. Est verum quod virtutem & sufficientiam Sacrificii, seu in actu primō; in actu autem 2. non fiet, non defectu sacrifici, sed quia non omnes animæ, pro quibus offerunt, ad remissionem totius peccati sunt dispositi. Similiter per unicum Sacrificium, quantum est de se, posset satisfieri pro peccata infiniti intensa.

Ad 3. neg. Nam effectus Missæ limitatur juxta devotionem ejus pro quo offerunt: Sed ille non semper est, vel saltem non scitur, quod sit tam excellenter dispositus. Ergo.

Ad 4. Resp. posse applicari ex charitate non acceptis pluribus stipendiis; modo in particulari applicetur pro eo, qui stipendium dedit: stipendium vero non datur pro una Missa, aut valore, aut fructu ejus (quia esse Simonia) sed vel pro labore corporali, vel pro sustentatione ministri; & taxatur ejus quantitas ex consuetudine Patriæ, vel statuto Ordinariorum.

Dixi 2. pro sustentatione Ministri, solidi nimirum honestæ & frugali; in unum diem, ne potest plus exigere titulo famuli domestici, cognitorum, aut debitorum contractorum.

LXXVII. Ex his colligitur quorundam casum resolutio, nimirum Primo: Non licet pro una Missa (licet sit infiniti valoris) accipere plura stipendia, etiam applicando alteri fructum specialissimum Sacerdoti debitum, qui incurrat est, an ille fructus (cum videatur esse beneficium personale) possit alteri da-

ti. Et hoc verum est, sive sint plura stipendia ad aquata, sive parva unum totale integrantia, ut patet ex declaratione S. Congregationis Concilii, edita anno Alex. VII. & oppositum faciens tenetur ad restitucionem. Ceterum dato, quod fructus ille speci- lissimum sit alteri communicabilis, probabilis est, quod possit alii saltē gratis applicari, modo fiat raro & prudenter, ait Nugno: habebit enim Sacerdos alium fructum ex opere operantis, cum faciat actum excellentissime virtutis. Nec tenetur eum Sacerdos applicare illi, qui stipendum dedit.

Secundo. Juxta Declarationem S. Congreg. Concilii, §. 4. sub Urbano VIII. 1625. Sacerdos qui Missam suscepit celebrandum cum certa elemosyna, non potest eamdem Missam alteri committere legem, parte elemosynæ sibi retenta; Et oppositum faciens tenetur ad restitucionem. Quia nullum habet titulum retainendi non gratuitum, quia pecuniam non acceptit per modum donationis, ut suppeditetur; nec onerosum, quia ipsa onus non subbitur.

Excipitur Beneficiatus, qui (nisi in fundatione altere caveatur) sua Missas potest committere alteri, data elemosyna juxta morem Patriæ, licet redditus Beneficii plus importante. Disparitas est, quia habet titulum Beneficii cui alia onera annexuntur, v. gr. recitationes Horas Canonicas, &c.

Tertio. Non licet anticipate dicere Missas pro iis, qui in futurum Missas petent, nisi postea petentibus lectas Missas applicare. Et opposita sententia est damnata a Clemente VIII. 1605.

QUERO IV. Missa pro pluribus oblatâ prodest ne æquè singulis, quia si offerretur pro uno tantum?

LXXVIII. Resp. 1. Probabilis est, quod Sacrificium Missæ quoad essentiam & substantiam suam, etiæ pro pluribus nominatim, & æquè specialiter offeratur, singulis seu cuivis in particulari æquè, & tantum proposit (juxta coquilibet tamen dispositio- nem) ac si pro uno offerretur tantum: Sic ut si ex Mari sive plures, sive pauciores simul hauiant, nulli alii deparet.

Ratio: Quia Missa est infiniti valoris. Ergo ejus fructus per applicationem etiam specialem, æquale ter pluribus factam, non minutur.

Dixi 1. quod essentiam suam; Non enim est sermo de fructu orationum, quas Sacerdos persolvit nomine Ecclesiæ, vel suo.

Dixi 2. æquè specialiter; si enim pro aliquibus tantum in communis & in consilio offeratur, pro aliis vero nominatim & specialiter, his magis prodest. Quia applicatio Missæ fit per intentionem celebrantis.

Resp. 2. Mensura effectus hujus Sacrificii est duplex, nimirum intentio Sacerdotis ut causa efficientis & applicans, & devotio ejus, pro quo offeretur, ut causa dispositiva.

Declaratur cum Nugno: Sacerdos tripliciter potest suum Sacrificium aliqui applicare. 1. Generaliter applicetur pro tota Ecclesiæ, & peccatis Sacerdotis, si à fructu Sacrificii aliquem excepterit, licet exceptio esset valida. 2. Quodammodo in particulari, ut si applicet pro illa civitate, pro suis, vel familiae suis benefactoribus, pro omnibus petentibus in communis. 3. Omnimodo in particulari, non minando v. g. Petrum, Paulum, &c. Quandò particularis ergo Missa applicatur, tantum magis prodest, ceteris paribus: si nimirum is, pro quo offeritur, magis sit dispositus, sicut quevis causa, quanto melius applicatur, tantum melius operatur. Pro eo, qui elemosynam consulti, tenetur Sacerdos tertio modo, seu in particulari Missam applicare, & pro possibili conari, ut in Memento expressam ejus memoriam habeat. Potest tamen sufficere memoria virtualis, ut si Sacerdos ante celebrationem composit Memento, & postea obliviatur, vel in ipso Memento dicat Deo: Offeretur pro omnibus illis, quorum ante memoriam feci.

LXXXIX. *Quinam ergo ex Sacrificio Missæ majorum recipit utilitatem?*

Dico: Ceteris paribus, id est, si adsit etiam maior dispositio subiecti, Sacerdos; & post eum is, qui contulit eleemosynam, cuius collatio est specialissima deuotio erga Missam; & conferent fit specialis memoria in Missa. Post hunc illi, qui Missa assistunt. Unde in Canone fit eorum expressa memoria per ly. *Et omnia circumstantiam.*

Si Missa pro pluribus æquè specialiter oblatæ prossit, cur propter Sacerdos pro Missa, quas specialiter pro se, aut suis offerunt, non acceperint stipendium?

Dico: Optimum esse consilium ita facere, & secundum prudentiam, ait *Nugus*, ut quando quis maxime vult benefacere fratri, aut amico, pro tali Missa non recipiat stipendum, quia sic confert illi satisfactionem, que correspondet stipendio, ad eaque ceteris paribus recipit tunc frater, vel amicus majorum fructum.

Dixi, ceteris paribus; si enim is, qui stipendum non dedit, majori fervore ad devotionem ferat erga Sacramentum, ei etiam specialiter applicatum, majorem reportat fructum, quam qui dedit.

Vide Constitutionem sequentem de applicatione Missæ, quam Parochus pro populo facere debet.

CONSTITUTIO SS. D. N. BENEDICTI PAPÆ XIV.

Ad Locorum Ordinarios directa de Missa à Parochis applicanda pro populo, deque reverenti Divini Officii in Choris recitatione.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM semper oblatæ nobis occasione Apostolica scripta dirigendi ad Fraternitates Vestras libenter amplectimur, ut sincera Nostra erga Vos dilectionis argumenta frequenter elucet, tum vero majori animi alacritate id ipsum præstamus, quum ad excitandum Fraternitatium Vestrum zelum pro conservacione rectæ disciplinae in Clero regimini vestro commiso presertim rerum, aut temporum conditionibus commovemur. Nec enim impositum imbecillitati omniū Ecclesiasticarum sollicitudinem non alter sustinet. Nos posse confidimus, quām si Divini Cultus augmentum, atque exactam Ecclesiasticarum Sanctificationum in singulis Diocesis custodiā religiose vigilantium Pastorum Curæ identidem inculcando commendemus.

Hujus porrò Epistole ad vos scribendæ occasionem Nobis, atque argumentum in primis præbet onus illud, quod omnibus animarum curam gerentibus incumbit, applicandi Missam Parochialē pro populo ipsorum cura commiso; tum etiam applicatio Missæ Conventionis, que pro Benefactoribus in genere facta est ab iis, qui Missas canunt in Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiis; tum vero debitum pallendi, ad quem tenentur Canonici predicatorum Ecclesiasticarum Choro assistentes. Cuius quidem argumenti minimè nova, sed a scriptoribus frequenter habita tractatio est, cunque ea res in hujus Alma Urbis Nostræ Congregationibus, & possimmo in Congregatione Vener. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, cuius Secretarii munere olim in minoribus constituti multos annos perficiunt sumas, multoties discussa, ac definita fuerit; quavis earumdem Congregationum Decreta plerisque circa eam uniformia, & sibi consona prodierunt, eorumque Decretorum nonnulla etiam Pontificum Prædecessorum Nostrorum approbationem, & confirmationem meruerint; minimè tamen mirandum esset eorum notitiam ad singulos quoque vestrum non adhuc pervenientes. Quapropter non modo opportunit, verius etiam necessarium duximus Encyclicalē hanc Epistolam ad vos scribere, per quam subtalem diversitatem, in qua Scriptores auctoritatem opinionum variate, constans hujus Apostolice Sedis Sententia predictis de rebus cuiuscumque, & Fraternitatibus Vestris quedam veluti norma, ac regula suppetat juxta quam Synodus, alias vestras circa præmissa Constitutiones, Ordinationes, seu Edicta, quorum publicationes vobis injungimus, dirigere valeatis. Eorum vero executionem, dum juxta ea, quae in præmissis tenenda, atque servanda prescrimunt, omni, quæ decet, sollicitudine, ac vigilancia urgente studebitis, minimè dubitum vobis erit, ne Statutorum Vestrorum implemento obicem, aut moram affere valeant recursus ad hujus Nostræ Curia Tribunalia forsitan habendi, upotio quos omnino restringendos esse præcipimus, ac jubemus: quomodo bas ipsas litteras Nostras in singulis Tribunalium regessis asservari volumus, atque ad eam præscriptum tam ipsorum Tribunalium resolutiones, quam de Vestris Decretis, que ipsi præsentibus inherentes edituri sunt, judicia exigere, & conferri mandamus.

Et quidem, quod nuper enunciavimus Sacrosanctum Missam Sacrificium a Parochiis animarum applicari debere pro populo ipsorum cura commiso, id veluti ex divino præcepto descendens à Sacra Tridentina Synodo disserte exprimitur sess. 23, cap. 1. de Reform. per hac notabilis verba: *Cum præcepto Divinis mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, ovias suas agnoscere, pro his Sacrificium offerere;* Et quavis minimè deferunt, qui per innatas, & frivolas interpretationes hujusmodi obligationem à Sancta Synodo memorata, de medio tollere, vel salem extenuare contendenter; quoniam tamen relata Concili verba satis clara, & perspicua sint; cunque prædicta Congregatio ejusdem Concilii interpretationi privative proposita constanter edixerit, eos quibus animarum cura demandata est non modo Sacrificium Missæ celebrare, sed illius etiam fructum medium pro populo sibi commiso applicare debere, nec illud pro aliis applicare, aut pro hujusmodi applicatione eleemosynam percipere posse; quodque magis interest, cum haec intelligentia à Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus approbata fuerit, & confirmata; nihil jam amplius ulli vestrum desiderandum superest, ut eam ampliè eidemque obsequi, necnon illius promptam executionem in Vestris respectivè Diocesis omni studio procureare debeatis.

Neque Nos tamen, qui ut superius innuimus, in minoribus adhuc degentes munus Secretarii prædictæ Congregations Concilii Interprets plures annos obvivimus, aliquos non paucos partim in Anconitanæ Cathedrals, partim in Metropolitanæ Bononiensis, Patriæ nostræ dilectissimæ, quam adhuc retinemus, gubernatione assiduè transfigimus, non inquam, Nos latent multiplici generis effugia, per quæ nonnulli prædictæ obligationi implementum declinare satagunt, quibusque proinde opportuna à Nobis est occurrentum.

Quoniam enim Sacrum Tridentinum Concilium, ne Animarum cura negligatur, non uno in loco Episcopalis mandet, ut quotiescumque opus fuerit, idoneos Vicarios cum certorum fructuum assignatione ad eamdem curam exercendam eligant, ac deputent, ut videtur est in sess. 6, cap. 2, sess. 7, cap. 3, & 7, sess. 2, cap. 6, sess. 25, cap. 16, non raro autem eveniat, ut aliqua Ecclesia Parochiali vacante, Vicarius pariter ad adimplenda hujus Ecclesie onera usque ad novi Rectori electionem ab Episcopo deputari debeat, eodem Concilio Tridentino sic iubente sess. 24, cap. 18. de Reform. nonnulli en hujusmodi Vicariis nituntur seipso, à prædicta obligatione subtrahere, vel ex eo quod, habituali cura penes alium, seu alios residente, ipsi actuali dumtaxat exercent, vel quod ipsi sunt ad nutum amoviles, vel ad breve tempus hujusmodi curæ sunt additi; ut nihil hic loquamus de Parochis Regularibus, quia prædictæ applicatione Missæ pro populo nonnumquam alienos se ostendunt. Itaque mens nostra, & sententia est, sicuti etiam plures à prælaudatis Congregationibus iudicatum fuit, ac definitum, quod omnes, & singuli, qui aelu animarum curam exercent, & non solum Parochi, aut Vicarii saculares, verum etiam Parochi, aut Vicarii Regulares, uno verbo: omnes, & singuli, de quibus supra dictum est, atque alii quicunque etiam specifica, & individualia mentione digni, æquè teneantur Missam Parochialem applicare pro populo, ut præteritur, ipsorum posterum commissio.

Nonnulli verò ad evitandum hujusmodi obligationis implementum allegare solent congruos sibi Parochiz sine redditus non suppeteret; alii denique ad invenitatem consuetudinem confluunt, sustinent id, neque sibi, neque successoribus suis, per longum tempus, quod immemorabile affirunt, unquam in usu fuisse. Nos autem ad præcedentes prædictæ Congregations Concilii resolutions nostram approbationem, & confirmationem extendimus, & quotiens opus sit, autoritate Apostolica iterum tenore præsentem decernimus, & declaramus, quod licet Parochi, seu alii ut supra animarum curam habentes, congruis prædictis redditibus destituantur, & quamvis antiqua, seu etiam immemorabilis consuetudine in ipsorum Diocesis, seu Parochiis obtinerint, ut Missa pro populo non applicaretur, eadem nihilominus omnino in posterum ab ipsis debeat applicari.

Dum tamen diximus, omnes animarum curam habentes Missæ Sacrificium pro populo sibi commiso applicare debere, non ide statuere voluimus, eodem, aut quotidie, aut quotiescumque celebraverint ad prædictam applicationem pro populo teneri. Et quidem Sacrosancta Synodus sess. 23, cap. 14, præcipit Episcopis cura, ut Sacerdotes saltē diebus Dominicis, & Festis solemnibus Missarum sacra faciant, si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrant; in pluribus autem Synodibus Episcoporum Constitutionibus novissim prævidit constituens, ut designatos esse dies, quibus animarum Pastores Missas celebrare debent, & applicare teneantur; & quamvis competitum habeamus id, quod alii à Congregatione Concilii responsum fuit, Parochos nempe pinguis redditibus doratum quotidie pro populo celebrare, & applicare debere; eum vero, qui uberioribus hujusmodi redditibus non gaudent, festis tantum diebus id ipsum præstare tenent; cum tamen pariter Nobis perspecta sint tum controversiae super hoc ipso exortæ, nimis ad quam summam pertingerent debeat Ecclesie Parochialis provenient, ut pingue, & uberes appellari possint; quoniam pingue minima habendi sunt redditus etiam copiosi, quibus tamen multiplici, & gravia sint operaria annexa; tum etiam multorum querelas adversus hujusmodi Decretem, tamquam plus equo rigido excitat, Nobis innotescant; idcirco opportunum censuimus Fratritibus Vestris declarare, Nobis abunde satisfactum fore, Vobisque proinde satis esse posse, dum si, qui animarum curam exercent, Sacrificium Missæ pro populo celebrare, atque applicant in Dominicis, aliquæ præceptum Concil. Trid. sess. 5, c. 2, & sess. 24, c. 4, quilibet animarum cura præpositus populum sibi commissum salutaribus verbis pascere debet docendo ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; idemque sunt dies, de quibus eadem Sancta Synodus statuit, ut monachus Episcopus populum diligenter, tenuis unumquemque Parochie sua interrese, ut commode id fieri potest ad audiendum verbum Dei; & quibus Parochi subditos suos in doctrina christiana eruditre debent, juxta id, quod à prædicto Concilio in cit. cap. 4. Episcopis præcipitur, ut nempe saltē dominicis, & aliis festis datus pueris in singulis Parochiis, fidetur rudimentis, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab iis, ad quos spectabit, doceri carent.

Et quia in nonnullis Diocesis numerus dierum festorum de præcepto, de Apostolico Nostra auctoritate, & consensu, eatenac est immunitus, ut nempe in aliquibus festis Christifideles, & Missam audire, & ab operibus serviliis abstineant debeat; in aliis vero populo permisum sit opera servilia exercere prima remanente obligatione audiendi Missas Sacrificium; Nos, ut oborta jam dubitationes circa onus applicationis Missæ Parochialis in hujusmodi diebus festis penitus eliminant, statuimus, & declaramus, quod etiam in iisdem festis diebus quibus populus Missas interesse debet, & serviliis operibus vacare potest, omnes animarum curam gerentes Missam pro populo celebrare, & applicare teneantur.

Quia vero propria nonnumquam experientia sat agnoscimus aliquos esse Parochos adeo pauperes, ut ferme ex eleemosynis, quas à fidelibus pro Missarum celebratione accipiunt, vivere cogantur; eos vero qui Ecclesie Parochiali vacante ad animarum curam exercendant sub Vicarii, sub Economi nomine depulant, aliquibus in locis adeo illiberalter tractari, ut exigui redditus ipsi constituti, & pauca incerta emolumenta eisdem obviencia gerere ad eorum vita necessaria sufficiant; quod si quoque non raro evenire solet, qui in aliquibus Ecclesiis, habituali cura apud alios manente, actuali tantum exercito sunt additi; proindeque cum istis severè nimis agi videtur, si diebus festis, quibus potissimum hujusmodi occasio se offert, eisdem veitum esset eleemosynam pro applicatione Missæ recipere: Idcirco Nos iam istorum, quam illorum inopiam sumpperere miserantes, eisdemque, quantum Nobis integrum est consulere volentes; quoniam, ut supra dictum est omnes, & singuli prædicti teneantur diebus festis Missas pro populo celebrare, & applicare, attamen, quod pertinet ad prædictos Parochos agentes, unicue vestrum facultatem concedimus, cum iis, quos revera tales esse noveritis, opportunè dispensandi ad hoc, ut etiam diebus festis hujusmodi eleemosynam ab aliquo pio offrente recipere, & pro ipso Sacrificium applicare, quatenus id ab eo requiratur, liberè, & licetè possint, & valeant; dummodo ad necessarium populi commoditatem, in ipsa Ecclesia Parochiali Missas celebrent; ea tamen adjecta conditione, ut tot Missas infra hebdomadam pro populo applicent, quod in diebus festis infra eamdem hebdomadam occurrentibus, juxta

peculiararem intentionem alteras pii Benefactoris obulserint.

Quod autem spectat ad Vicarios, sive Oeconomos Ecclesiarum vacantium, quum à Sacro Tridentino Concilio citat. sess. 24. cap. 18. Cuilibet Episcopo tributatur facultas eos deputandi, & constituti, cum congrua, ejus arbitrio fructuum portionis assignatione; vestrum erit Venerab. Frates cum iis agere, qui vacantes Ecclesia fructus exigunt, ut agenti Vicario, qui exigua hujusmodi certorum fructuum assignatione, paucisque incertis proventibus gaudeat, congruum aliquod augmentum præbeatur pro onere celebrandi, & applicandi Missam pro populo diebus festis. Quapropter pro iis locis, in quibus Ecclesiarum vacantium fructus ad communem Camera Nostre Apostolica exiguntur; opportuna Thesaurario Nostro Generali mandata dirigimus, qua denuntiatio non prætermetit peculiaribus dictorum locorum collectoribus cum quibus Episcopi Ecclesiastice Nostre Ditionis, ceterorumque locorum, in quibus, ut præfertur, Ecclesiarum vacanti fructus ad Cameram prædictam pertinent, officii sui partes in eum finem, de quo supra diximus interponere debentur.

Ac demin quoad illos, qui tanquam Vicarii, sive perpetui, sive ad tempus constituti, animarum curam administrabant, que apud alios habuit ratione aliquicis Ecclesie Parochialium, ipsorum Ecclesiæ, seu Monasteriorum, Collegiorum, aut locis p[ro]is olim unitæ; quamvis à recol. mem. Prædecessore Nostro S. Pio Papa V. præfinita fuerit certa pars fructuum hujusmodi Vicariis assignanda, prout in ipsius Constitutione, qua incipit: Ad exequendum, data Kalendis Novembri Anni MDLXVII, distincte statuit; nihilominus ubi prescripta fructuum portio, vel nullo modo vel non integrè Vicaris prædictis assignata reperiatur, vel etiam ubi ea, que ad normam prædictæ Congregationis eidem fuerit attributa, minimè sufficiens à vobis reputetur propter temporum circumstantias, & signanter pro implendo onere celebrandi, & applicandi Missam pro populo diebus festis de præcepto, utendum vobis erit potestate, quam fecit Episcopio Synodus Tridentina sess. 7. cap. 7. dum illorum arbitrio permisit justa temporum, atque inchoatorum onerum rationem congruum prædictis Vicariis fructuum portionem assignare, quam ob causam Nos etiam Fraternitatibus Vestris, quatenus opus sit, necessarias omnes, & opportunas facultates impetrunt; quibuscumque appellationibus, privilegiis, aut exemptionibus ut in eodem Concilio sancitur adversus ea, que subiungitur a vobis constituta fuerint, minimè suffragantibus.

Hæc igitur circa Missam Parochiale statuenda, & Fraternitatem Vestris denuntianda judicavimus. Inde gradum facientes ad ea, que pertinent ad Missam Conventualem, neminem vestrum latere putamus Sacerdotum Canonum sanctiones, quibus precipitatur, ut singulis diebus in Ecclesiæ Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis tunc Horæ Canonice debitis modo, & forma recitent, tum etiam Missa Conventualem celebretur, qua adeo clara sunt, ut nulla super iis oriti possit dubitatio. Eaque de re perspicua pariter, & per omnia uniformes existunt resolutions ab hac Congregatione Vener. Fratrum nostrorum Concilii Tridentini Interpretum repetitis vicibus emanante, quas omnes Apostolicæ auctoritate Nostra confirmamus, & approbamus, earum executionem vobis enix inculcantes: ut scilicet Missa Conventuale, que singulis diebus cantitur a Clero prædictarum Ecclesiarum, pro eundem Benefactoribus in genere quotidie applicetur; eodem prospers modo, quo Missam Parochialib[us] ab iis, qui curam animarum gerunt pro populo sibi commiso, singulis saltem diebus festis de præcepto, applicari debere superioris declaravimus. Itaque date operam, ut falsam quorundam opinionem eliminetis, quam in aliquibus Ecclesias ejusmodi, sive dolo malo, sive per errorem inveniat esse novimus: quid nempè dum Missa Conventuale pro certo aliquo Ecclesiæ Benefactori, vel grati animi ergo, vel ex vi oneris impositi celebratur, & applicatur, satis implenum censeatur debim applicationis Missæ Conventuale. Etenim hujusmodi debitus non quidem respicit singulare aliquos Benefactores, sed Benefactores in genere cuiuslibet Ecclesiæ, cujus servitio addicti sunt quicunque in eadem sive dignitate, sive Canonicus, sive Mansionarius, sive Beneficia Choralia obtinent, & Missam Conventualem suis respective vicibus celebrant.

Nec minus improbandam norveris aliorum sententiam, qui satis putant supradictam obligationem implente esse, dum in eorum Ecclesiæ pro Benefactoribus in genere aliqua interdum preces fiunt, vel anniversaria statis diebus Sacrificia pro illis peraguntur. Nemo enim id sibi arrogare debet, ut imposta obligationis alia ratione satisfacere possit, quam ea, que à legge Ecclesiastica multoties prescripta sunt; nimisnam Missam Conventualem singulis diebus pro Benefactoribus celebrando, eamdemque pro illis in genere applicando.

Prædicti non solum prioribus Ecclesiæ seculi, verum etiam temporibus hanc longè à nostra ætate remotis (quod vos ex Historia Ecclesiæ didicimus non dubitamus) servabatur olim in singulis Ecclesiæ series accurata omnium, & singularium, quorum liberalitate unaquaque aucha fuerit, eorumque nomina Sacris Diptychis, sic enim vocabantur, id est consignata erant, ut eorumdem recordatio nunquam interiret, utque pro iis tum preces funderentur, tum etiam Missa Sacrificium offerretur; quam ob causam etiam prædictus Catalogus in plenarie Ecclesiæ ob oculos Presbyteri celebrantis apponi consuevit; licet idem pii Benefactores in suis donationibus nihil penitus pro se paci essent, sed tantammodo pro peccatorum suorum remissione se bona sui Deo offere dassarent. Ecclesiarum si quidem Præsules preces pro iis imperandas esse duxerunt, quamvis illi propria bona offentes, ne verbum quidem ea de te fecissent. Sacrorum hujusmodi Diptychorum usus sensim defecit; sed idque in oblivione jacent aliquicubi complurim Benefactorum nomina. At non idcirco deserere fas est usum, & disciplinam orandi pro iis, & Sacrificium etiam Missæ pro illis offerendi. Atque inde præcepimus applicandi Missam Conventualem pro Benefactoribus in genere originem, atque rationem denuo.

Quemadmodum vero, loquendo de Missa Parochiali superiori dicitur est, varias excusationes afféri sole re ad declinandam illius applicationem pro populo diebus festis de præcepto; ita pariter usuvenit quoad applicationem quotidianam Missæ Conventualem pro Benefactoribus in genere. Ut autem superiores illæ, sic euanæ ha posteriores provide è medio sublatæ fuerunt per opportunas Congregationes Concilii Tridentini Resolutiones, quas proinde in his etiam auctoritate Nostra approbamus, & confirmamus.

Nonnnulli si quidem obtenuerint contraria consuetudinis, etiam immemorabilis, in propria Ecclesia vigen-
tis, se ab hujusmodi onere eximi posse sibi persuaserunt. Verum jam pluris responsum fuit hujusmodi con-
suetudinum licet immemorabilem, quæ potius abusus, & corruptilia dicenda est, nemini suffragari. Alii
à Missa pro benefactoribus in genere applicanda se excusatos voluerint, ex eo quod alio quicquam Missa-
rum onere obstricti inventari vel ratione proprii Canonici, aut alterius Beneficii Ecclesiastici, quod
insimil cum Canonicali præbenda obtinet; vel quia præter munus Canonici, seu Beneficiati, aut Mansio-
narii in Ecclesia Cathedrali, seu Collegiata, quum etiam in eadem, vel in alia Ecclesia Parochiale curam
exerceant, dum Missam Conventualem canunt diebus festis de præcepto, debent pro populo sibi commiso
cum applicare; ac proinde nequeunt eandem pro Ecclesia Benefactoribus specialiter offerre. Sed his quo-

quæ obviam itum est, jubendo singulis prædictis; ut Missam Conventualem quani canunt, pro Ecclesiæ Benefactoribus in genere applicent; pro aliis vero, pro quibus ipsi peculiariter Missam applicare tenentur, alterum substituant, qui ipsorum loco Missam hujusmodi celebret, applicetque.

Alliorum pariter exceptio fuit, quod Missa Conventuale non semper à Canonicis, aut Dignitatibus celebretur, sed aliquando etiam à Beneficiatis, aut Mansionariis; quos minus æquum videtur pro Missa celebrazione omni elemosyna carere, qua unde desumti valeat, ignoratur. Cui tamen rei pariter consultum est, demandando, ut ea desumatur ex massa distributionum.

Alii denique obtenderunt exiguitatem hujusmodi distributionum, quæ, ob detractionem elemosynam quotidianam pro Missa Conventuali ad minimum fere redacta, vix foret, ut ab aliquo curarentur, cum magno detrimento servitii missæ praestandi, Tridentina quidem Synodus sess. 24. c. 15. opportunas rationes ostendit, quibus Canonicularum præbendarum inopinata reliquam erat ad Congregationem Concilii recursum habere; cuius erit, perspecto ex vestris relationibus rerum statu autoritate Apostolica a Prædecessore Missæ Nostri eidem imparita, & à Nobis etiam presentem tenore confirmata quotidianam applicationem Missæ Conventualem pro Benefactoribus in genere, ut alias ad festos tantummodo dies reducere.

No modo Ecclesiæ Patriarchalibus, Metropolitanis Cathedralibus, & Collegiatis injunctum reperitur, ut quotidie Missa Conventuale in illis canatur, sed etiam in Rubricis Generalibus, quarum exactissimam Fraternitatibus Vestris custodiam commendamus præscribitur, ut certis diebus non una, sed binæ, atque etiam aliquando tres Missæ Conventuales uno die celebrentur. Itaque cum nuper à Nobis dictum fuerit, nunc expendendum superest an carandum Ecclesiarum capitula jurisdictioni vestre respectivæ subiecta adiugebeat, ut alias quoque Missas, si plures, ut præfertur, celebrati contigerit pro Benefactoribus in genere similiter applicent.

Hujusmodi questione ab aliquibus ex Vobis Ecclesiastico zelo flagrantibus supradicta Congregationi Venetabilium Fratrum Nostrorum Concilii Tridentini Interpretum proposita est. Jamque ante illius propositionem compertum fuerat, alias ab eadem Congregatione responsum fuisse, concedendam esse exemptionem ab onere applicandi secundam, & tertiam Missam Conventualem pro Benefactoribus in genere, attenta Canonicatum, & Beneficiorum tenuitate; ex quo inferri poterat, hujusmodi applicationis debitum manere, ubi de Ecclesiæ pauperibus non ageretur. Verum quoniam hanc definiente questionis regulam apud prædictam Congregationem non admodum veteri observantia firmata probè noverimus, cumque hujus dubius solutionem eadem Congregatio nuper iudicio Nostro remittendam censuerit; Nos ita Judicamus idque Vobis tenendum indicimus; laudando nempe, & confirmando esse, quotquot sponte sua secundam, aut tertiam Missam Conventualem Missam pro Benefactoribus in genere applicant; qui vero idem agunt ex vi consuetudine in ipsorum Ecclesia vigentis, sis imperandum, ut in ea consuetudine perseverent. Ubi vero id usu receptum non inveniunt, liberam omnino secundæ, tertique Missæ Conventualem applicationem celebrantibus relinquendam esse, dummodo in Commemoratione pro Defunctis, Ecclesiæ Benefactorum in genere non obli-

viscantur.

Huic démâ Epistole Nostre finem imponentes, Fraternitatem Vestras enixè hortamus, ut maximam curam & vigiliam in id conferatis, ut in Ecclesiarum vestrarum Choris, præter devoutam celebratiōnem, debitanque applicationem Missæ Conventualem, Horæ Canonice non præstropere, sed exadē, pauca nempe interposta, & maxima, que decet, reverentia, ac religione canantur. Evidem scimus in aliquibus Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiæ inter Canonicos eam opinionem invaliduisse, ut se minus sum satis implere contendant, dum Choro præsentes assunt, licet ipsi silentium imperet, neque psallentibus Beneficiatis, aut Mansionariis in cantu adjungant. In hujus vero opinionis confirmationem adduci ei ab isdem solent inveteratae consuetudines, statuta peculiaria, aut etiam prætensa Ecclesiarum staurum Privilegia. At quoniam Synodus Tridentina sess. 24. c. 12. loquens de Dignitatibus, & Canonicis, qui Choro interesse debent, unum ex eorum officiis esse dicat, in Choro ad pallendam instituto, Hymnis, & Canticis *Diu nomen reverenter, distinctè, devoutè laude;* quoniamque pauca omnino sint Capitula, in quibus eodem modo a Canonici in Choro assistunt, ideoque receptæ in universa Ecclesia discipline paucos illos adversari dignoscatur; quoniam insuper opinio illa nunquam in Congregatione Concilii Tridentini interpretatione preposita examinata sit, quoniam statim explosa fuerit, & improbat; quoniam præsumpti consuetudinibus, aliusque fundamentis, & rationibus innixa perhibetur, Canonicus etiam Ecclesiarum Patriarchalium hujus Nostræ Urbis super hoc instantibus; quoniam denique idem iudicium prolatum reperitur a pluribus Conciliis Provincialibus ab etiam Apostolica Sede approbat, & confirmatis; nihil tamquam esse videatur, quoniam prædicti universorum legi se accommodent. Evidem minime Nobis compertum est, quo peculiaris titulo suffici persuasum habeant unus, vel alterius Ecclesiæ Canonici se muneri suo satisfacere per simplicem in Choro assistent, absque Divina Psalmodia cantu. Verum nisi illis præstò sit Apostolicum non presumptum, vel abrogatum, sed legitimum, ac vigore Privilegium, sive Indulsum, jure, ac merito verendum est, ne dum ita se gerunt, præbendarum, ac distributionum fructus minime suos faciant, & consequenter ne ad eorum restituacionem teneantur. Quapropter vestrum erit, Venerabiles Fratres, hæc omnia illis aperte, ut neque Nobis, neque Vobis apud Divinum Judicem fratis sit, si in hujusmodi re, quæ tanti est momenti, utpote quæ ad ipsius Dei cultum proxime spectat, abuso, & corrupcio[n]e, quas argendo, & increpando evellere debebamus, dissimulatione, ac silentio nostro fuisse, & confirmasse inveniamur. Inter ea Fraternitatibus Vestris, quas intimo cordis affectu complectimur, Apostolicam Benedictionem amantissimè impetrinur.

Datum Rome apud Sanctam Mariam Majorem die 19. Augusti 1744. Pontificatus Nostri anno quarto.

LXXX. Cujus auctoritate fuit reductiones Missarum, ut per certam vel certas Missas, vel Anniversaria satisfied pluribus.

Dico: Sacra Congregatio sub Urbano VIII. 1626. statuit, quod possint fieri à sola Sede Apostolica, & nullatenus ab Episcopis, nec à Generalibus Ordinum in Capitulis Generalibus, revocatis contrariae Privilegiis.

Dum Ecclesia prohibuit, ne hæc reductio fiat

ab Episcopis, vel Ordinum Superioribus, sensitne efficaciam Missæ diminui respectu unius, si simul offeratur pro aliis?

Dico: Nequitum, sed idèo, ut implatur voluntas fundatorum; & eorum qui dederunt stipendium.

Quas ob causas, vel in quibus casibus potest fieri hæc reductio?

Dico: Sedes Apostolica non concedit illam Missarum reductionem, nisi in Collegiis, vel in Conven-

QQQ 2

Tract. XII. Examen V.

cibus eam poteribus sit magna necessitas, & paupertas, quando numerus Missarum fundatarum excedit numerum Sacerdotum, aut non fuit datum iustum stipendum. Hinc non debet concedi illis Collegiis, quae faciunt sumptus non necessarios, vel magnifica struma edificia.

QUÆRERO V. & ultimo: Missa quos habet effectus ex opere operato? Item ratio Sacrifici estre nobilior ratione Sacramenti?

LXXXI. Resp. 5. Sacrificium Missa non tantum est laus, & gratiarum actionis aut nuda commemoratione Sacrifici Crucis, sed habet tres effectus. 1. Est propiatorium, seu habet vim placandi DEUM, peccatum nostrum offendit. 2. Est imperatorium, se valet ad impetrare quavis bona spiritualia, immo, & temporalia, si saluti non obsunt. 3. Est satisfactorium pro pœna temporalibus, que restant remissa culpa. Est de fide, ut patet ex Trid. Sess. 22, cap. 1. & Con. 3.

Resp. 2. Missa dictos effectus causat ex opere operato, non tamen physice, sed moraliter.

Ratio 1. p. Quia causatur ex sola dignitate hujus Sacrificii, nimur rei in eo oblate, ac principali offerentis, independenter à dignitate Sacerdotis particularis, ut patet in Missa malo Sacerdotis, qui tantum valet quantum boni, non ex opere operantis, cum illud nihil valeat; Ergo ex opere operato. Item independenter à dignitate ejus, pro quo offeratur, ex parte cuius tamen requiriuntur dispositio, non ut ratio formalis causandi, sed ut conditio sine qua non. Supradictum quid sit causate ex opere operato. Trid. Sess. 2, num. 11. Not. 2.

Ratio 2. p. Quia Sacrum ut tale respectu sui effectus immediati scilicet gratis, exercet causatatem physicam, Sacrificium vero suo effectu causat solim moraliter, quod est ignoratio. Ergo.

Ratio 2. p. Tunc quia Sacrificium Eucharistie est idem cum Sacrificio Crucis, quod est nobilissimum sacramentum, ut patet ab eius dignitate valoratis. Tunc quia nobilitas medii sumitur à fine; Sed licet Sacra menta habeant effectus, qui sunt nobiliores in ordine ad nostram utilitatem, Sacrificium tamen immediate, & primario habet effectus nobiliores in ordine ad cultum Divinum, qui est finis simpliciter nobiliores.

Ergo.

Oppono contra rationem 2. p. Sacrificium Crucis, & Eucharistie sunt idem: Ergo primum non potest nobis applicari per secundum, ut tamen applicari.

Prob. con. Quia idem non applicatur per seipsum. Ergo.

Dicit. ultimum antec. Si sint idem omnibus modis, conc. secund. neg. Sufficit ergo, quod secundum quid, & materialiter distinguantur. Vide supra in hoc Ex. n. 71. R. 4.

LXXXII. Estne utilius, Missas in vita sibi celebrare facere, quam post mortem?

Affirmo: Quia exinde homo sibi comparat majora beneficia. Nam Missa pro aliquo dicitur post mortem sunt solidi satisfactoriae pro pœna Purgatori; si vero pro eo legantur in vita, sunt simili propitiatoriae, & imperatoriae, sive juvant in vita & post mortem pœna deleri, ut mortis statim calamus intret. Quod tamen forsitan raro contingit.

An licet curante legi pro se in vivis Missam de Requiem? Vide Tract. 15. Exam. 6. n. 51.

Hoc de Sacramento, & sacrificio Eucharistie dicta sufficiunt. Plura quidem hic dicunt possunt de temporali celebrationis Missæ, de loco, vasis, vestibus, ceremoniis, de officiis in Missa occurrentibus; sed ea remitto ad Tractatum de Ordinibus, & in specie de Sacerdotio. Vide Tr. 15. Exam. 16.

TRACTATUS XIII.

De Sacramento Pœnitentia, & Partibus ejus.

De quibus S. D. agit 3. p. à Quest. 84. usque ad Quest. 90. que est ultima inclusiva. Et in Supplemento Tertiae Partis à Q. 1. usque ad 17. inclusiva.

Salvator hominum Homo DEUS JESUS CHRISTUS, sciens, quod omnis caro corrupserat viam suam, quod caro concupiscit adversus spiritum ad malum prona ab adolescentia sua, quod totus mundus sit in maligno positus; nolens tamen mortem peccatorum, sed magis ut convertatur & vivat, non solim Patrem egit, vitam dandam, sed & Medicum, animæ morbos curando; & per peccata amissam animæ vitam restituendo virtute efficacissimi medicamentis, nimur Pœnitentia Sacramenti, à se ad id misericordissime instituti. De quo proinde cum Angelico Doctore tractandum.

De Pœnitentia.

EXAMEN I.

De Essentia, & Institutione Sacramenti Pœnitentia, & jusque partibus in generali. Et de Pœnitentia ut est virtus.

De quibus S. Thom. Q. 84. & 85.

QUÆRERO I. Teneturne Confessarius callere doctrinam Theslogorum de Sacramento Pœnitentia?

I. Resp. Affirmat. Ratio patet supra Tract. 1. n.

12. Quia lex naturalis dicit, quemlibet in conscientia teneri scire quae spectant ad suum officium, ut docet S. Thom. i. 2. quest. 76. art. 2. in c. Sed ea;

qua tractantur in hoc Tractatu, spectant ad officium Confessarii, in quantum est Judge, Doctor, & Medicus. Ergo. Min. declaratur: Ad officium Confessarii spectat scire, an & quando possit ligare, & solvere, ut patet ex Trident. Sess. 24. de Pœnit. cap. 6. sic statuente: Quoniam absoluimus Sacerdotis alieni beneficiis sit dispensatio, tamen non est solum nudum ministerium, vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccatorum, sed ad instar alius judiciorum, quo ab ipso velut à Judge, sententia pronuntiatur; Judge autem, & solvendi, & ligandi facultatem habet: Sed in hoc Tractatu maximè instruitur Confessarius, quod & quem possit ligare, vel à peccatorum vinculis solvere, ut patet ex eius decursu. Ergo.

QUÆRERO II. Quid est Sacramentum Pœnitentia, quando, & à quo institutum, quæ essentia, quæ materia?

De quo S. D. quest. 84. per 10. art.

II. Ante Resp. suppono: Pœnitentiam posse duplum considerari. Primo ut est Sacramentum novæ Legis, qualiter de eo agimus. Secundo ut est virtus, qualiter etiam fuit in Veteri Lege. De qua postea Quest. 6. Hoc suppono,

Resp. 1. Hoc Sacramentum physicæ sumptum (ut supra de Baptismo Tract. 11. Exam. 5. R. 1. ad Quest. 1.) seu in quantum est compositum ex materia, & forma, ut partibus physicis, seu quasi physicis, definitur, quod sit exterior peccatorum confessio dolorosa, (seu dolor) sub impensa prescripta absolutionis, forma. Sumptum metaphysicæ, seu ut constat ex genere, & differentia, definitur, quod sit Sacramentum Novæ Legis institutum ad remissionem peccatorum post Baptismum commissorum, se ad causandam gratiam sanantem, sive resuscitantem, aut remissiam diabolorum peccatorum, ut patet ex S. Thom. quest. 84. art. 1. in C. Hac secunda definitio detur examinanti. Ex quo etiam patet, quis sit effectus hujus Sacramenti.

Resp. 2. Solet hoc Sacramentum etiam vocari reconciliatio, nimirum ab effectu, qui est reconciliatio cum DEO; Item Confessionis, à notiore parte, que est confessio; & Absolutionis, à forma; Pœnitentia à contritione, quæ etiam est pars essentialis ejus: non tam vocatur Satisfactionis, quia illa solim est pars ejus integralis, & non de essentia. Item vocatur metaphorice secunda post naufragium tabula. Nam (ut ait S. Thom. art. 6. in C.) Sicut primum remedium mare transversum est, ut conservaret in navi integrum, secundum autem remedium est post naufragium fractum, ut quis tabula adserat: ita etiam primum remedium in mari huic vita est, quod bono integratorem in Baptismo acceptum servet; secundum autem remedium est, si per peccatum integratorem perdidit, quod per pœnitentiam redit. Porro Pœnitentia est dicta à pena & tenetia, quasi pena tenetia, vel pœnitentia, juxta Isidorum.

Resp. 3. Pœnitentia est verum Sacramentum.

à Christo immediate institutum, 3. cum à mortuis ex-

citatus insufflavit in discipulos suis, dicens: Accipite

Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remis-

tutum eis; quoniam retinueritis, retenta sunt. Joan.

20. Ita patet in Trid. Sess. 6. cap. 14. & Sess. 14. cap.

1. & Con. 1.

Prima & 2. pars patent ex applicatione defini-

tionis Sacramenti datae supra Tract. 11. Exam. 1.

num. 2. Et ulterius declaratur: Christus Apostolis eorumque Successoribus verè dedit potestatem remitti

de peccata cum auriculari confessione, & omnium

peccatorum quoad numerum, & quoad speciem ex-

plicatione: Sed hæc potestas in illo alio, sed in hoc

solo Sacramento exercetur, ut patet. Ergo. Maj. prob.

Christus prædictis verbis Apostolos, eorumque Suc-

cessores instituit Judices, cum potestate solvendi vel

reiñendi, qui reverè actus judicariis est: Sed hæc

actus nequit fieri, nec sententia à Judge ferri, ni-

si cognoscat numerum, speciem, ac circumstantias

peccatorum. Ergo. Et consequenter Christus instituit

Confessionem Sacramentalem.

Nota, quod hanc potestatem, quam Christus

Joan. 20. Apostolis dedit, promiserit dum Petrus

dixit Matth. 16. Tibi dabo claves Regni Cœlorum. Et:

Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum, &

in celis, & quodcumque solveris super terram, erit

soltum, & in celis, ut patet ex S. Thom. art. 7.

in C.

III. Resp. 4. Partes Sacramenti Pœnitentia essentiales sunt contrito, confessio, & forma, seu absolutio. Satisfacio est pars integralis. Patet ex S. Thom. art. 2.

Ratio: Ea, sim quibus aliquod compositum ab

intrinseco non potest subsistere, sunt de essentia;

sunt quibus aliud subsistere potest, non sunt de

essentia: Sed Pœnitentia Sacramentum ab intrinseco

non potest subsistere sine contritione, confessione,

& absolutione, bene tamen sine actuali satisfactione.

Ergo. Sed de his plura in sequentibus. Vide supra Tr.

11. Exam. 1. num. 3. Not. 1. Quodcumque in Pœnitentia salvetur illud: Accedit verbum ad elementum, & fit Sacramentum. Et ibidem ante Resp. 2. Qualis par-

te Exam. 4. num. 47. R. 7. Vide, quid in hoc Sacramen-

to sit res tantum, quid Sacramentum tantum, quid utrumque simili.

Ex his sequitur, quod eti non possit admitti hæc

propositio: Prentens absolvens seipsum, vel est mi-

nister hujus Sacramenti, quia non profert, nec super-

se proferre potest formam absolutionis, hac tamen

est vera: Homo in Sacramento justificat seipsum per

suos actus, non principaliter, sed instrumentaliter;

non formaliter, sed dispositivè; non per actus præ-

cise secundum se sumptis, sed ut ad esse Sacramentum ele-

vat, & clavibus Ecclesiæ subiectos, sub qua ra-

tione etiam physicæ causant gratiam; Juxta dicta supra

Tract. 11. Exam. 2. n. 12. de causalitate physica

Sacramentorum Novæ Legis) eti alia, ut præcisæ

actus virtutum sunt, solim causent eam moraliter.

Hinc potestas clavum licet formaliter sit in Sacer-

do, quia de cause, non nobilior modo, instrumentaliter

tamen, ad pœnitentis justificationem concurreat;

participative tamen est in actibus pœnitentis ut elevati-

bus. Hæc proportionabiliter possunt applicari ad

actus hominis in Sacramento Matrimonii.

IV. Resp. 5. Materia hujus Sacramenti est duplex:

una proxima, nimirum actus pœnitentis; altera remo-

ta, quodcumque peccata, non ut acceptanda, sed ut

deterienda, & destruenda. Ita S. D. art. 2. in c.

Ratio: Quia Pœnitentia circa peccata ut de-

structa versatur medianibus actibus pœnitentis.

Nota, per peccata in R. s. intelligi personalia,

seu actualia, & quidem post Baptismum commissa.

Nam origine tollitur per Baptismum; actualia ve-

rbo ante Baptismum commissa non subent clavibus

Ecclesiæ, cum sint commissa ab eo, qui Ecclesiæ Ju-

risdictio tunc non suberat. De hoc plura postea cir-

ca objectum Penit. n. 13.

Nota raman ulterius, quod materia remota Pœ-

nitentia adhuc sit duplex, nimirum necessaria, ut

sunt peccata mortalia, & libera seu sufficiens, ut

venialia.

QUÆRERO III. Quæ est forma hujus Sacramenti?

V. Resp. 1. Forma Sacramenti Pœnitentia subsi-

tit